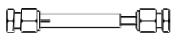

Chemik Lab AB

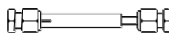

Byggmaterial och emissioner av kemiska ämnen.

Jan Kristensson

Chemik Lab AB

Chemik Lab AB

Egenemissioner.

Lösningsmedel i färger, limmer och övriga produkter.

Vattenlösliga lösningsmedel
Skumdämpare

PCB i fogmassor.

Bisfenol A i epoxiprodukter.

Isocyanater i Polyuretanprodukter (t.ex. fogmassor).

Tillsatser (ofta plaster) till betong och spackel.

Naturligt förekommande ämnen t.ex. terpener i trämaterial.

Chemik Lab AB

Emissioner från sekundära reaktioner.

Nedbrytningsprodukter från t.ex.,

vattenspådbara limmer
mjukgörare
kasein
etc.

Chemik Lab AB

Emissioner.

Enligt uppskattningar finns

25 000 – 50 000

olika kemiska ämnen i byggindustrin.

Chemik Lab AB

Emissioner.

Ett ämne som orsakar de flesta problemen är

VATTEN

Mögel- och bakterietillväxt.

Nedbrytning av lim och mjukgörare.

Chemik Lab AB

Lagkrav.

Reach

SVHC-listan (Substances of very high concern)
CLP (Classification, Labelling and Packaging)

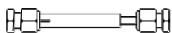
Kemikalieinspektionen

PRIO-databas

Säkerhetsdatablad.

Arbetsmiljökra.

Chemik Lab AB

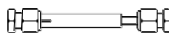
Frivilliga branchöverenskommelser.

Basta (Tillverkarens uppgifter med extern revision)

Byggvarudeklaration (BVD) (Extern kontrollorganisation)

Sunda Hus (Privat företag)

Chemik Lab AB

Frivilliga branchöverenskommelser.

Klassificering av byggmaterial baseras till mycket stor del på kemiskt innehåll och emissioner av kemiska ämnen.

Olika ämnen riskklassningar (R- eller H- klassningar). (ECHA, CLP, Kemikalieinspektionen).

Chemik Lab AB

Emissioner (mätmetoder).

Mätningar enligt gällande SIS-ISO normer.

SIS-ISO 16000-6 VOC, Tenax, GC-MS alt. GC-FID
SIS-ISO 16000-9 Provtagning med emissionskammare
SIS-ISO 16000-10 Provtagning med emissionscell (FLEC)

Andra metoder som inte följer SIS-ISO normerna förekommer.

Chemik Lab AB

Emissioner (mätmetoder).

AgBB Ausschuss zur Gesundheitlichen Bewertung von Bauprodukten (Committee for health-related evaluation of Building Products).
(ISO 16000-6)

Jämviktstid AgBB är 3 respektive 28 dygn.
(Jämför SP är 4 respektive 26 veckor).

Många andra metoder finns.

Chemik Lab AB

Emissioner (utvärdering).

VOC Ospecifikt mått.
Inga kopplingar till hälsoeffekter.
Inga lagstadgade gränser.
Erfarenhetsgränser.

Enskilda ämnen Vissa kopplingar till hälsoeffekter (vid höga halter).
Vissa lagstadgade gränser (vid höga halter).
Erfarenhetsgränser.

Chemik Lab AB

Emissioner (utvärdering).

Enskilda ämnen

Limonen Citrondoft t.ex. rengöringsmedel.
Allergiframkallande.
Oxideras och ge fria radikaler.
Kan ge partiklar.

Vatten Svårt att mäta (RBK).
Svårt att tolka.
Kan ge sekundära effekter.